

GORENJEČ.

Političen in gospodarski list.

Vabilo na naročbo. «GORENJEČ» stane za celo leto samo 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Naroča se list lahko vsak dan, in naj se naročnina izvoli poslati upravnistvu.

Jesenski popki v spomladi.

Mesrja bom vzela,
bom zmeraj vesela;
telička zaklal,
srce mi poslal.
Valjavec.

Komu ni znana pripovedka o kmetiču, ki se je izprehajal s hudo svojo ženo po pokošenem travniku. Mož je trdil, da je pokošeno, žena pa, da je postrizeno. Prišla sta do jarka, v katerega je zdrsnila huda ženska in, ko pod vodo ni mogla več upiti, je dvignila roko in migala s prsti, češ, da je travnik postrizen in ne pokošen. Na to pravljico nas spominja vedno kranjski dekan, če beremo njegove dopise iz Kranja v «Slovenskem Listu».

Dva človeka sta v Kranju, ki sta kriva, da pri nas ni obljubljena dežela, kjer se cedita med in mleko, in to sta Ciril Pirc in Vinko Majdič. Prvega je ubil dobrodušni gospod dekan v predzadnji številki in, če je ostal še kaj živ, ga je umoril popolnoma zadnjo soboto, obenem pa si je še privoščil milijonarja Majdiča.

Preden se udeležimo slovesnega pogreba teh dveh sicer jako čislanih meščanov, naj nam bo dovoljeno izpovedati svoj liberalen greh, da bi mi namreč privoščili vsem kranjskim meščanom — celo klerikalcem —, da bi bili milijonarji, ali vsaj polmilijonarji. Po našem mnenju bi to ne bila tako huda nesreča.

Ker smo že v zadnji številki dokazali, da je le Ciril Pirc, ali pa vsaj njegov pokojni oče kriv, da imamo kolodvor na Gorenji Savi, vzemimo danes v roke drugega justificiranca.

Kdor je bil kdaj v dunajskem «wurstelpraterju», opazil je gotovo kolibo, v kateri se kaže velik Kinež. Dolge muštake ima navzdol obrnjene, in pri otožnih akordih dolgočasnega verklja dviga in pobeša neznansko veliki svoji roki. Na približno enak način ima dopisnik «Slovenskega Lista» navado pisati o našem vodovodnem vprašanju. V eni roki ima Pavšlarjev, v drugi pa kokriški projekt; samo da je Pavšlarjev vedno zgorej, kokriški pa spodej.

Grešili bi proti zdravi pameti in zdravemu ukusu svojih naročnikov, ko bi hoteli danes vnovič resno razpravljati, kateri izmed obeh načrtov je boljši, kateri je edino mogoč.

Splošno znano je že itak, da se je po Pavšlarjevem načrtu imela zajemati «talna voda» za mestni vodovod iz vodnjaka, ki bi se bil napravil pod mestom tik državne ceste med Majdičevim mlinom in hišo. Nočemo povdarjati, da je g. Pavšlar, ko se je menda sam uveril o gorostasnosti prvotne ideje, jel za črepanje vode ponujati svoj vodnjak v Lajhu, ki je pa ravno tako pod mestom in kamor bi istotako lahko zašla mestna nesnaga. Nočemo tudi povdarjati, da se je takrat mnogo govorilo o neki «renti» in da se je v tem Pavšlarjevem vodnjaku — tako se nam vsaj poroča — «talna voda» letošnje zimo skoraj popolnoma posušila.

Namigava se, zakaj občina ne išče čiste vode na Struževem. V tem oziru bi bilo vnovič povdarjati, da je figuracija struževskega sveta popolnoma drugačna, nego pri Ježici, da bi bil ta poskus zelo drag, uspeh pa dvomljiv, da bi tudi za slučaj, da se tam dobi voda, bilo mesto primorano, vzeti vse troške naprave in vzdrževanja na lastna ramena, ker bi ne dobilo nikake državne in deželne podpore, da bi mestu lastna vodna moč nikakor ne zadostovala za vodovod in električno razsvetljava. Kake kalamitete bi nastale iz tega, si lahko izračuna vsak, kdor ima v hišo napeljano električno razsvetljava. In konečno tudi ne bomo povdarjali, da bi bila cela stvar uprta na jez zasebnika, in da mesto nima in ne more imeti nikakega jamstva, da tega jeza ne razruši povodenj, in da bi bilo mesto tedne in mesece brez luči in vode. Vsega tega ne bomo natančneje razlagali, ker smo prepričani, da bi poročevalec «Slovenskega Lista» sam ne prisegal na svoje trditve in je to le šupa v oči malo mislečih volilcev.

Ali nekaj novega nam je zadnjič razodel. Čujte! Mesto bi lahko kupilo podrtino v Pečeh, preden je milijonar Majdič položil tja svoje tipalnice.

O ti sveta nedolžnost! Ali res mislite, g. tehant, da smo kranjski liberalci priplavali na prežgani juhi. Recimo, da bi bil takrat, ko je bila ta podrtina na prodaj, Ferdinand Hlebs kranjski župan in bi se bil našel v občinskem odboru tak pffikus, ki bi bil provzročil nakup te podrtine; ali bi ne bili imeli liberalci povoda dovolj

reči: Ljubi volilci, glejte, kako skrbi klerikalni odbor za vas; pri Majdiču ima intabulirano pravico, pa meče tisočake v to podrtino, kamor bo treba vtakniti več kakor 100.000 kron, da se napravi nov jez, ki je sedaj podrt, in potrebna poslopja. Zakaj ni prepustil tega rajše milijonarju Majdiču, ki lahko riskira par tisočakov, če se mu tudi takoj ne obrestujejo. In mi stavimo sto na eno, da bi tisto trdil dekan Koblar, ko bi bil kupil to podrtino liberalen občinski odbor. Mi bi sicer želeli, da bi imelo mesto Peci, Majdičev in Pavšlarjev mlin in še Pintarjevo fabriko na Primskovem, ali mnenja smo pa vendar, da ni stvar občinskega odbora špekulirati s podrtimi mlini. Vidite torej, g. tehant, sama šupa in še zelo preležana šupa. Prav za nobeno rabo ni, k večjemu, da se vrže komu v oči, če si dotični pusti to dopasti.

«Pod Kranjem imamo polno najčistejše vode in vender pijemo mlakužnico,» trdi nadalje resnicoljubni «Slovenski List».

Ali tako, če ne boljšo vodo, ki bi se zajemala kot «talna voda» iz vodnjaka pod Kranjem, pod staro naselbino imamo že sedaj, če ni najhujši mraz, ali če ni vsled dolgotrajnega deževja preveč umazana, toda naše gospodinje in dekle pravijo, da ni, da bi se pila, ampak k večjemu za snaženje perila in posode, pije pa se le v najhujši stiski. Razložek je le ta, da imamo sedaj to vodo zastonj, ko bi se pa črpala kot Pavšlarjeva talna voda, bi še šmentano drago morali plačevati gnojnico.

Pravijo, da je g. tehant v zadnjem času začel zahajati v družbo (izobraževalno). Pomlad gre v deželo

PODLISTEK.

Mara Slemenova.

Spisal Josephus.

Dalje . . .

Ljudje so pričakovali nestrpno Koširjeve obsodbe. A ta je bil še bolan, torej so odložili sodbo za nedoločen čas.

Čakati ni bilo treba dolgo. Kmalu je okreval. Bil je popolnoma miren, o kaki razburjenosti ni bilo sledu. Navzlic temu se je videlo, da trpi mnogo, a zagovarjal se je mirno, trezno in odločno. Ne, da bi se hotel popolnoma opravičiti, je pojasnil ves žalostni dogodek tako, kakor se je izvršil resnično. Njegova odkritosrečna izpoved je vzbudila splošno zanimanje. Vršila se je vsa stvar takole:

Onega večera, ko se je pripetila nesreča, je prišla Mara v Koširjevo stanovanje. Košir je že ni videl, odkar je odpotovala k teti, torej je bil veselo iznenaden, da ga je posetila. Bal se je pa vendar, da utegnejo ljudje vsled tega obiska slabo govoriti o njem in o Mari. To mišljenje je tudi izrazil deklici. A ta ga je zavrnila:

«Ne boj se, Rudolf! Ljudje naj porečejo, kar jim drago. Obrekovali me poslej itak ne bodo več. Prišla sem k tebi, ker mi je srce tako velelo, ker te ljubim, strastno ljubim! Razumeš, Rudolf!»

Te besede so Koširja zelo osupnile. Govorila je z nekim čudnim povdarkom in gledala ga je takó otožno. Vprašal jo je, kaj namerava storiti.

Molčala je nekaj trenutkov, potem se je pa vsedla poleg njega in pričela:

«V meni je dozorel neki sklep — in hočem ga izvršiti, najsi me stane še toliko! Nihče me ne odvrne od tega nagiba — tudi ti ne, dragi Rudolf. Ako me

in nanj ima vpliv, kakor na mesarjevo nevesto, da poganja — jesensle popke.

Šenčurske občinske volitve.

(Dopis.)

Polagoma, toda sigurno napreduje «narodna stranka» na Gorenjskem. Najbolj zagrizeni bojevniki klerikalnih trdnjav — janičarji —, ki so na ljubo farskim požeruhom klali v gmotnem oziru lastne brate, obračajo orožje proti onim, kateri so jim ga nabrusili. Trdnjava za trdnjavo prestopa v krog za napredek, narodnost, prostost in neodvisnost vnete in močne narodne stranke in zapuščajo svoje voditelje, ki so jih mnoga leta slepo vodili proti breznu gmotnega propada, ki jih izročajo na milost in nemilost javnemu zasmehu.

V šenčurski občini županuje že dolgo vrsto let župan Matevž Barle. Bil je do zadnjega časa vdan prijatelj župnika Antona Kukelja. Po njegovem nasvetu je izvolil občinski odbor župnika častnim občanom za dosedaj nam še neznane zasluge. Mnoga leta je bil odločilna beseda v občinskem odboru, saj proti volji župnika si ni upal nikdo ugovarjati. Da je bil ves odbor zagrizeno klerikalen, ni treba povdarjati. Na župnikovo zahtevanje se je agitiralo pri zadnjih deželnozborskih volitvah za dr. Brejca, z eno besedo: občinski odbor je plesal, kakor je godel g. Kukelj. Prišel je pa dr. Brejc in napravil shod na farovških tleh, ker drugod ni dobil prostora, z namenom, da potrdi verne pristaše župnikove v fanatizmu. Prišel je, da odpre šenčurskim občanom oči, in res jim jih je odprl. Iz njegovega govora so spoznali, da zna

hočeš posnemati, bodeš pokazal, da me resnično ljubiš, ako se obotavljaš — siliti te ne morem — izvršim sama. Znano ti je, kakšno je moje življenje, veš tudi, da tako žitje ne zasluži imena: življenje! Nisem baš prevzetna, ali sem ponosna in nezadovoljna na svetu. Ne poznaš še dovolj naših domačih razmer. Povedati ne morem, kako zelo trpim sleherni dan. Oh, moja mati! O njej ne morem govoriti razžaljivo, niti s teboj ne — vendar jaz je ne morem niti spoštovati, niti ljubiti!»

«Povej mi, Mara, zakaj nisi ostala pri teti, o kateri si mi pravila že mnogokaterikrat, da te ljubi?» je vprašal Rudolf.

Mara je molčala, kakor bi ne vedela primerne odgovora.

«Ker — ker sem preponosna! Teta mi je sicer dobra, a navzlic temu bi mi kdaj lahko predbacivala, da me je redila brezplačno!»

«Morda jo pa sodiš krivično!»

«Rekla sem ti že, da ne poznaš dovolj naših domačih razmer!»

Košir ni vedel odgovora. Mara je pa nadaljevala:

«Glavni vzrok je pa, da sem se vrnila domov, ker sem pogrešala tebe, moj dragi Rudolf. Brez tebe mi ni življenja. Dasi ne morem biti vedno pri tebi, vsaj v tvoji bližini sem srečna. Glej, Rudolf! Lahko bi šla za vzgojiteljico, ker sem se šolala več let, a potem bi morala iti Bog vé kam — in tebe bi ne videla, kadar bi želela. In bivati oddaljena od tebe — je nemogoče!»

Košir je bil prepričan, da ga Mara iskreno ljubi. Prijel jo je za roko, a ona mu jo je lahko odtegnila, rekoč:

«Prihodnjosti nimam nikake — torej umreti — — — umreti!»

Dalje . . .

blatiti tudi zaslužene može, če slepo ne drve za njegovo stranko. Večina občinskih odbornikov je spoznala, da je vse upitje le nekaka veriga, s katero so vezani na farski terorizem. Po treznem premisleku so prišli do zaključka, da le prost človek s prosto voljo more koristiti prostemu človeku. «Kramp je orodje», rekel je star občinski odbornik, «moja glava pa ni tak bêt, da bi kdo drugi z njo razbijal drugim glave.»

Prišle so občinske volitve. Brez posebnega prigovarjanja se je sestavila volilna lista novih in starih odbornikov, trezno mislečih mož, ki so, hoteč rešiti občino klerikalnega jarma, šli v boj. In zmagali so! Izbacili so iz svoje srede župnika in pokazali s tem, da je župnik dovladal. Izbacili so tudi župnikove najzagrizenejše pristaše in sedaj imamo občinski odbor, ki nam porokuje, da ga ne bo vodil župnikov mazinec, pač pa resna volja in prost v Brejčevem ognju očiščen razum. Tako očiščeni možje so pravi krščanski možje.

Župnik Kukelj je, kakor že omenjeno, tudi častni občan. Radovedni smo, ali bode še obdržal diplomu sedaj, ko so mu s tem, da ga niso volili odbornikom, jasno pokazali, da ne marajo zanj. Če se ne odpove častnemu občanstvu, mora imeti pač trdo kožo.

Upanje je, da tudi v kratkem vrh cerkljanske klerikalne trdnjave zaplapola napredna zastava.

Nova železnica Železniki — Škofja Loka.

(Dopis iz selske doline.)

Konec . . .

Prva odborova seja je bila 27. januarja t. l. v mestni dvorani v Škofji Loki. Predsedoval je g. Avgust Novak. Izvolilo se je odposlanstvo: Predsednik g. A. Novak, podpredsednik g. Karol vit. Strahl in odbornik g. Niko Lenček. Določilo se je tudi, v kakem redu se bodo vršile odborove seje. Odbor je napravil in podpisal prošnjo za dovoljenje koncesije na železniško ministristvo. Sklenilo se je, da se prične dogovor z nekaterimi stavbnimi tvrdkami v Pragi in Ljubljani, dalje glede načrtov in proračuna za železnico.

Iz vseh teh priprav je upati, da se uresniči ta potrebna železnica, ki bode v neprecenljivo korist vsem krajem v selski dolini, Škofji Loki in nje okolici. V Železnikih se lahko na podlagi te važne pridobitve zopet povzdigne kraj in ljudstvu pomore iz bednega stanja. Gotovo se bodo po dovršeni železnici dobili podjetniki, ki bodo pripravljani napraviti kakšno tvornico, v kateri si bodo domačini služili kruh.

Selska dolina, posebno Jelovica, ima mnogo esa in se nakuha veliko oglja. Kolika pridobitev bode za to dvojje nameravana železnica. Tudi je močno razvito sodarstvo, ki se bode potem tudi lahko povzdignilo. Odpri bi se pa še novi viri. V zemlji po tej dolini nahajajo se mnoge rudnine, katerih se ne izplača sedaj kopati, ker vožnja stane preveč. Železnica bi tudi tu pokazala svojo korist. Vodna moč Sore pa se bode dala tudi porabiti za marsikaj. Tudi Škofji Loki se bode popravila škoda, ki jo ima vsled nepremišljenosti prednikov, ki so železnico daleč spravili od mesta. Še večjega pomena pa bi bila, če se potem zveže od Železnikov naprej do Podbrda, kjer bi se lahko združila z železnico, ki jo delajo sedaj in ki pelje naravnost v Trst. To je velikega gospodarskega pomena. Zato je pač pričakovati, da bode odbor storil vse, kar mu bode moč, da bode pihal lukamatija po selski dolini, ki je lepa sama na sebi, in jo bode marsikateri tujec potem raje in lažje obiskal.

Zaupanje imamo v odbor, v katerem so možje, ki so že mnogo storili v gospodarskem življenju naše doline. Želeti je, in naravnost dolžnost države in dežele, da bodeta podpirali konsorcij v njegovem koristnem delovanju. Posebno država je iz ekonomičnega stališča dolžna podpirati, da se kar najprej mogoče vresniči ta

prometna zveza, od katere bode imela država naravnost koristi, ker se je bode lahko posluževala za dovažanje materijala za bohinjsko železnico, oziroma napravo predora.

Dolžni pa so tudi poslanci vseh političnih strank, da zastavijo krepko besedo v deželni in državnem zboru. Posebno kranjski deželni poslanci naj opuste škodljivo obstrukcijo, da se bodo vršile seje za to vprašanje, ki je tako velikega gospodarskega pomena.

*

Dne 4. t. m. popoldne se je vršila v mestni dvorani v Škofji Loki pod predsedstvom g. Avgusta Novaka in v navzočnosti 7 členov nadaljnja seja konsorcija za zgradbo lokalne železnice Škofja Loka — Železniki. Gospod Karol vitez pl. Strahl prebere načrt za spomenico, ki se ima razposlati. Glede trasiranja in glede izdelave načrtov ter proračuna je stopil konsorcij v zvezo s tvrdko Rossemann in Kühnemann na Dunaju. Da se odbor pomnoži, se vanj soglasno izvolita še gg.: Franc Košmelj, župan v Železnikih, in Alojzij Prevec, postajenačelnik v Škofji Loki. Slednjic se sklene, poslati po posebnih deputacijah spomenico železniškemu ministristvu, deželnemu odboru, deželnemu predsedniku in gospodom poslancem, da bi kolikor mogoče najizdatneje podpirali in pospeševali to podjetje.

V Kranju, 14. februarja.

Iz državnega zбора. V zadnjih sejah se je razpravljalo o izpremembi državnozbornskega poslovnika. Večina govornikov je bila zato, da se v državnem zboru omogoči uspešno delovanje in da se onemogoči obstrukcija. Predloga se je izročila odseku 48 članov. V ta odsek je bil izvoljen tudi dr. Ferjančič. — Na razpravi je bil te dni konverzijski zakon ali zakon glede znižanja obrestne mere pri drž. papirjih. — V seji z dne 10. t. m. sta poslanca vit. Berks in dr. Ferjančič izročila železn. ministru izjave interesentov glede prispevkov za podaljšanje kamniške železnice do Polzele in zgradbe stranske proge v Gornji grad ter ministru razložila pomen in važnost te proge. Minister Wittek je izjavil, da v kratkem odredi trasiranje te proge, ker so tozadevni pogoji izpolnjeni.

Umrl je dne 7. t. m. veliki bolgarski rodoljub in priznani državnik Petko Karavelov. Bolgari izgube z njim moža, ki je mnogo žrtvoval za osvobojenje in probujo svojega naroda.

Ruski car in carica pojedeta meseca aprila v Rim. Potovanje se bo vršilo le po morju ob francoskem obrežju. Francozje delajo velike priprave za slovesen sprejem svojega slovanskega zaveznika.

Saksonska princezinja Lujiza se je vendarle ločila od svojega ljubimca Girona. Lujizin sin, princ Kristijan, je nevarno bolan ter venomer kliče svojo mater. Ko je mati čula o tem, je zakopnela po svojem sinu, toda saški dvor ji je to prepovedal. Lujizo so sedaj spravili v norišnico La Metairie. Giron pa je baje dobil od pravnega zastopnika Lujizinega 500.000 mark.

Krüger, bivši transvalski predsednik, je zopet nevarno obolel. Vsak hip se pričakuje njegova smrt.

Dopisi.

Z Bleda. (Izjava.) Cestni odbor blejski se je obrnil na vsa županstva tega okraja z naslednjo izjavo: «Slavno županstvo! Cestni odbor je sklenil, da je v pokritje cestnih potreb pobirati 30% doklade, deželni odbor pa nima od deželnega zboru pooblastilo dovoljevati 20% presegajoče priklade po § 23.: 4. zakona 29. julija 1889, dež. zak. št. 17, toraj bode primanjkovalo samo za vzdrževanje 5000 K, radi česar se bode moralo napraviti posojilo; nadalje je vendar potreba uslišati prošnjo za stranske vasi, ki so tudi zelo potrebne, da se jim pomaga zboljšati njih občinska pota, posebno katere vežejo vasi; nadalje pride v poštev, da bodo in imajo bogati podvzetniki sedaj pri zgradbi bohinjske železnice najvišji davek in ker ravno sedaj, ko pridejo v poštev nove kolodvorske ceste, bode samo pri 20% potreba zelo visoka posojila napraviti in ti bogati podvzetniki, ki bi največ plačali, bodo zelo zadovoljni, da so nizke doklade

in čez par let pa bodo odšli z bogatim zaslužkom, mi domačini kmetje in obrtniki bomo primorani plačevati potem visoke doklade, da bo mogoče pokriti potem naše dolgove z višjimi dokladami. Največ bi nam sedaj koristili veliki podvzetniki, ki so in bodo odmerjeni z velikimi davki, zato se županstvo naprosi delovati in vplivati nato, da se odpravi tako zelo škodljiva obstrukcija v deželnem zboru, katera povzroči samo, da prepreči vsak napredek, in katera obstrukcija je vsem samo v veliko škodo. Za cestni odbor na Bledu, dne 21. januarja 1903. J. Peternel.» — Tako se skoro vsak dan oglašajo oni, katerim je tista neumna in kakor vidimo ravno iz predstoječe izjave našemu kmetškemu stanu najbolj kvarna Šušteršičeva obstrukcija napravila največ škode. Gospod poslanec Josip Pogačnik, ali Vas prav nič ne boli srce, ko vidite, kako škodo imajo volilci iz Vašega volilnega okraja!

Iz Cerkljan. [Konec.] Vsa stvar pa se je zanje v ravno najboljšem položaju zasuknila v pravi tir. Ravno deželni vladi zazdelo se je potrebno, naj se prvi cerkljanski poštenjak, profesor Jenko, iz službenih ozirov premesti daleč, daleč tja v Bukovino, na rusko mejo, v — Seret. Kakor od strele zadeti so omahnili ti človekoljubi za svoje malhe. Bolj tajni shodi, ki so se vršili potom še nekaterikrat z g. Kosom, so še nekoliko krepili njih obstanek. Toda vsa korajža jim je upadla, ko se nekega lepega jesenskega dne prikaže revizor, od deželnega odbora za občinske zadeve poslan, ki odkrije precejšen primanjkljaj in več falsifikacij v občinskih računih. «Gorenjec» je to že enkrat poročal. Kmalu na to speče g. Kosa, ki je med tem časom postal že hranilnični poslovodja, nekaj pri srcu in pravi: O saj pri hranilnici tudi ni vsev redu. In ta krik se še ni polegel, ko se že odpro vrata kmetijskega društva, oziroma mlekarne, in sir zasmrdi strašansko. Dvanajst društvnikov je sedaj toženih po § 199. kazenskega zakonika in skoro gotovo bodo obsojeni za njih nevedno delovanje v prid njihovim voditeljem. Za dobrote, ki so jih delili poštenjaki v hranilnici, prejeli bodo plačilo meseca marca pri potrotni obravnavi v Ljubljani. — Občinska uprava pa čaka in bode še čakala na rešitev računov iz lanskega leta od strani deželnega odbora, ker kuratela županova bode še delala marsikatero težkoče in stavila srebrne lase v županovo nepremišljeno glavo. Mislilo se je vendar, da bodo odborniki, oziroma župan, skrbeli, ker je bil na vseh koncih polom in toliko preiskav, da bodo razgrnjeni občinski računi popolnoma v redu, a žalibog, kaj se vse notri vidi. Pod točko: «gasilno društvo v Cerkljah» stoji zapisano, da se je izplačalo, oziroma darovalo 297 kron. Pobotnica, izdana od gasilnega društva, kaže 90 (reci: devetdeset) kron. Društvo torej ni več prejelo. Kdo je zopet pohrustal 207 kron, ne vem, če ve župan točno odgovoriti. Na vprašanje: kje so omenjene krone, pravi župan: «Se je že moglo za kaj druž'ga ponucat, kje tak zapisan.» Bog pomagaj! Občinski tajnik, 18 letni student-maturant iz l. gimnazije, in Moran gospodarita in vodita občino. Fant z birtohom spiše, Moran kot župan podpiše, pa je akt — gotov. Ko oblasti pozvedujejo o istinosti taistega, se drži župan za glavo in pravi: «Zopet je nekaj, za kar prav nič ne vem, kaj to pomeni.» Občinski svetovalec Miha Šipic, posestnik v Črešnjevku, ve povedati še mnogo o občinskem uradovanju, o agitacijah za časa občinskih volitev v Cerkljah in o troperesni deteljici, o čemur pa Vam, g. urednik, poročam prihodnjic. Za danes Vam povem le toliko, da je celo pisar, fant z birtohom, žugal, ko so ga mislili odstaviti: «Ako mene proč dajo, bom povedal take reči, da jih bo pot oblival pri županstvu.» Te besede je govoril v Godelmanovi gostilni vpricho več mož. Na svidenje!

Iz Mojstrane. Dopisnik v „Gorenjcu“ št. 3 Vam je iz našega kraja nekaj poročal o našem gasilnem društvu, češ, da nazaduje. V resnici pa ni tako. Naše gasilno društvo je v kratkem času svojega obstanka dobro napredovalo, in zahvaliti se imamo v prvi vrsti našemu načelniku Jožefu Koširju. Pri gasilnem društvu je vse v najlepšem redu in smo vsikdar tudi v naglici pripravljeni na kako pomoč. — Res je pač, da pri nas v Mojstrani

nimamo nobenega pevskega društva, akoravno bi bilo dovolj moči. toda mi obžalujemo, ker nimamo pri nas potrebnih prostorov. — Kar se tiče godbe na pihala, katero smo ustanovili pred petimi leti, g. dopisnik tudi ni imel popolnoma prav. Godba ni bilo nobeno društvo, temveč domači fantje so se zbrali vkup (okrog 20 po številu) in podpisani jim je obljubil, jih brezplačno poučevati. Na to je kupil vsak svoje pihalo, ne da bi mu bil kdo kaj pomagal. Le naše gasilno društvo nam je bilo kupilo veliki boben, sicer pa smo bili brez podpore. Občina in drugi možje so nam pač vedno obljubovali podporo, a žalibog denarja nismo videli nobenega. Sedaj si pomislimo, kako je mogoče ob takih razmerah obstajati godbi, ko vendar še v krajih, kjer jo podpirajo z vsemi močmi. komaj životarijo tako male godbe. Veliko je bilo od fantov, da so skoro dve leti plačevali in se učili. Vsak mesec smo morali plačevati štiri krone za sobo, kjer smo se učili, vrhutega je bilo treba še razsvetljave, not in drugih priprav za pouk. Toliko torej dopisniku v vednost! G. Klančnik.

Iz Strazišča. V nedeljo popoldne se je zbralo tukajšnje izobraževalno društvo v Rozmanovi šnopsariji. Predavala sta Paulus in pa ta «nobel» pek iz Strazišča. Paulus je predaval o papežu Leonu XIII. in njega življenju ter petdesetletnici njegovega kronanja. Seveda bo zopet revno ljudstvo temu velikemu revežu moralo darovati krvavo zaslužene vinarje in si pritrpati ter tudi večkrat nezabeljeno in neslano jesti, samo da reši tako velikega reveža pogina. Čakali smo, kdaj bo začel predavati tudi o sirarstvu in «putru». Najbrže je videl med člani same sitarje in je to predavanje gotovo vsled tega opustil. Veliko bolj učeno in gladko pa je govoril pek. Spravil je na dan razne bedarije in njegov govor je bil podoben raznim otrobom, s katerim je pital p . . . .

Iz Tupalič. Dopisi v «Gorenjcu» iz naše vasi so tako redki, kakor bele vrane. Tudi danes bi se ne bili oglasili, toda primorani smo. Tupaličani gredo pogostokrat ob nedeljah v Olševek k božji službi in smo še nekako zelo pobožni. Vendar več damo na daritev sv. maše kot na pridige, ker so slednje zelo suhoparne. Za časa zadnjih občinskih volitev pa župnik Volc kar bruha ogenj in žveplo na nas liberalce. Toda nič se nas ne prime, in sicer ravno tako nič kot župnika, kateremu je menda kranjski dekan zaukazal zapustiti Olševek in iti na Primskovo. Župnik Volc pa se temu ukazu noče pokoriti, vsaj ni neumen, da bi pustil župnijo, kjer je sam gospodar in ima vse «štifane» maše sam, na Primskovem pa bi zanje mogel beračiti, ker bolj mastne opravi Tone sam in bi njemu prepustil le beračijo. Kakor rečeno, je župnik Volc močno razburjen od časa volitev, posebno pa, odkar je «Gorenjec» poročal o mutastem psu. Dne 25. januarja t. l. je zopet silno razsajal na leci in tolkel ob njo kakor kak žganjar v gostilni. Ropotal je nad liberalci in rohnal, da so «špiceljni» in «policaji». Da, da, g. župnik! Pridigujte o sv. veri in gotovo vas ne bo nikdo napadal po časopisih. Bodite pravi Kristusov namestnik in ravnajte se zmirom po besedah Izveličarjevih: Ljubite svojega bližnjega, in sicer ne samo klerikalce in boljši spol, temveč tudi svoje sovražnike liberalce, kateri pa vas ne sovražijo, kakor vi mislite, toda le toliko časa, dokler ste pravi dušni pastir. Kaj vam je treba pridigovati analfabetom o liberalcih in klerikalcih, ker poslušalci ne vedo razločka med tema strankama, kolikor pa jih je, teh pa ne boste preobrnilili ne vi in ne kak drug. Svet napreduje, toda ne v žganju, kakor si mogoče vi in pa kak vaš pristaš mislite, temveč v vedi, znanosti i. t. d. Bilo bi toraj bolj umestno, ko bi se pobrigali na drug način za vaše verne podložnike, posebno za mladino, da bi ne žganjarila tako, kakor se to godi danes. Na to bi tudi vaš pristaš Kozelj lahko delal in imela bi pač mnogo posla ter bi vam ne prišlo na misel vpiti nad liberalci, ki so poštenjaki. Toliko za danes. Sedaj pa ostanite zdravi, pa tudi Rezika!

Iz Gradca. Odbor slovenskega izobraževalnega in zabavnega društva «Naprej» v Gradcu se je sestavil v zadnji odborovi seji dne 30. januarja t. l. iz naslednjih

gospodov: Predsednik Franjo Vošnjak, podpredsednik Miško Cizelj, tajnik Pavel Glaser, tajnikov namestnik Peter Veselič, blagajnik Ivan Mikl, blagajnikov namestnik Franjo Stiplošek, gospodar Rado Plečnik, gospodarjev namestnik Pavel Ogorevc, knjižničar Franjo Vršič, knjižničarjev namestnik dr. Matej Osenjak, nadzornika dr. Janez Klasinc in profesor A. Kaspret.

Novičar.

Na Gorenjskem.

Osebnosti. Naslovni nadzornik in predstojnik železniške stavbe v Poreču, g. Bož. Opitz, je imenovan načelnikom namestnikom pri železniškem stavbenem vodstvu na Jesenicah. Dosedanji načelnikov namestnik, g. Fr. Schulz, je premeščen k železniškemu stavbenemu ravnateljstvu.

Koblar nadaljuje. Kranjskega tehanta je prav toliko sram, kakor volka strah. V predzadnjem «Gorenjcu» smo mu dokazali, na kako neotesan ter neosnovan način je blatil svojega pokojnega dobrotnika, kako se je vjel v svoje lastne zanjke glede vprašanja Tržiške železnice, in kako si je tako nakopal na glavo veliko blamažo. Vsak drugi bi ali skušal popraviti storjeno krivico, ali bi nastopil s protidokazi, ali bi pa vsaj molčal, da bi se ne blamiral še bolj. Koblar je pa naša predbacivanja lepo vtaknil v žep, laže naprej in zajema gnojnico iz Pavšlarjevega vodnjaka. V zadnjem «Slovenskem Listu» se je zopet spravil na pokojnega Mateja Pirca. Pravi, da se je Pirčeva naprednost kazala v dolgovi, katere je kot župan zapustil mestu, ko so ga vrgli s stolca. Pristavlja, da sme o tem govoriti tem bolj, ker trdi resnico, dokazano v tedanjih poročilih. Mi se seveda ne oziramo na «ustna» poročila, kakor so tehantu na razpolago pri Pavšlarjevih, temveč smo si rajši ogledali občinsko blagajniško knjigo. Iz te smo posneli, da je župan Pirc leta 1866 prevzel starega dolga blizu 7000 gld. in da se je za časa njegovega županovanja do takrat, ko so ga pri novih občinskih volitvah l. 1869 v prvem razredu vrgli nemškutarski uradniki, poplačalo od omenjenega dolga krog 4000 gid. «Novice» od 1. decembra 1869 so pisale: «Kako dober gospodar je bil prejšnji župan Pirc, vidi se iz tega, da je v najlepšem redu zapustil mestno kaso. In vendar se je pod županovanjem njegovim storilo za mesto, kolikor je bilo mogoče.» Neradi smo se dotaknili te zadeve, a primorani smo bili navesti te podatke v obrambo že pred 12. leti zamrlega moža, kateremu katoliški duhovnik ne privoščil miru niti v grobu. Sedaj občinstvo lahko iznova spozna, s kakšnimi umazaniami sredstvi in s kakšnimi dokazi deluje Koblar. Koblarju svetujemo, da naj se ne zadira v pokojnega M. Pirca, kakor se tudi Ciril Pirc ne briga za pokojnega Pavšlarjevega očeta. Ali bo res treba seči po izvanrednih sredstvih, da bo kranjski preklofutani tehant že enkrat dal mir umrlim osebam? — Da je Koblar v svojem dopisu zajahal zopet Pavšlarjeve konjske sile in tisto strašno dolgo vodovodno kačo, je samoobsebi umevno. O čem naj bi pa sicer pisal? S tem vprašanjem se bavimo že na prvem mestu, sicer naj pa še pripomnimo, da Pavšlar po Koblarju zopet pripoveduje o 72., «ozioroma vsaj» o 54. konjskih silah, da pa prav tisti Pavšlar v raznih svojih vodnih pravadah občini deloma odreka vsako pravico do vodnega kolesa ali ji pa pripozna le prav malo konjskih sil. Če Koblar povprašuje, zakaj se prebivalstvo Kranja glede vodovoda posaja na dolgo klop, mu moremo dati le ta dober svet, da naj se obrne na Tomaža Pavšlarja in njegove podrepnike, ki so s svojim hujskanjem zavlekli vodovodno vprašanje in na svoje somišljenike v kranjskem deželnem zboru, ki so z obstrukcijo zabranili, da se že letos na spomlad ne more pričeti z zgradbo kokriškega vodovoda. «Vstalo je čilo meščanstvo, da porine voz naprej,» kliče Koblar koncem svojega dopisa. Ta glas vpijočega nas je spravil v najboljšo voljo. Ker dobro poznamo to «čilo» meščanstvo, ki se zbira krog našega tehanta, tisto žejno podrešetno in tisto živinico, katero vprega Koblar v

svoje lojtrnice, ker tedaj poznamo vse to dobro pripravo, prokujemo že danes svojemu župniku, da bo prihodnje leto pri občinskih volitvah zopet pel narodno: «Opešala je žvin'ca!»

«Slovenski List», ki ima komaj 200 plačanih naročnikov in ki bi bil že zdavnaj poginil za sušico, ko bi kranjski tehant Koblar na umeten način ne vzdrževal njegovega jetičnega življenja, izkuša liberalnim listom odganjati naročnike s pretvezo, da je «več čislanih meščanov» ali «čvrstih mož» prišlo odpovedat naročnino temu ali onemu liberalnemu časopisu. Izstradana reva se trudi zaman. Tako je tudi zadnji «Slovenski List» pisal, da je škofjeloški g. notar Lenček opustil «Slovenski Narod». Poizvedeli smo iz povsem zanesljivega vira, da ja ta vest popolnoma zlagana. Pač je pa res, da je vsled notice v «Slovenskem Listu» pridobil nek drug liberalen list jednega naročnika več.

Trgovski plesni venček, dne 1. svečana. Po večletnem prestanku smo letos vendar le pričakali, da se je vršil prejšnja leta običajno najelitnejši ples v našem mestu — trgovski ples. Zavladala je bila v zadnjih letih nekaka brezbriznost za vsako družabnost in zabavo pri trgovskih pomočnikih, kateri so bili poprej vedno središče vsakega društvenega gibanja. Toda z veseljem konstatujemo: Letos je drugače. To nam dokazujejo že druge društvene veselice, posebno pa še trgovski plesni venček. Vsaj so pa tudi naši vrli gospodje trgovski pomočniki ukrenili vse, kar bi moglo in je tudi povišalo vspeh veselice. Dvorana je bila jako okusno okrašena, na stenah smo videli simbolične odznake trgovskega stanu in, ko je zaigrala godba k plesu, zašegetal je vsakega v podplatih in vrtelo se je vse povprek: staro in mlado, najbolj neumorni plesalci pa so bili gg. trgovski pomočniki sami. Ako navedemo še, da je plesalo četvorke 36 parov in da se je plesalo do poznega jutra, mislimo, da smo dovolj označili pomen in vspeh te veselice. O mnogobrojnem obisku nam priča čisti dohodek veselice, t. j. 80 kron, katere so izročili prireditelji odboru dijaške kuhinje. Le tako naprej!

Interurbansko telefonsko zvezo med Trbižem in Ljubljano namerava izpeljati c. kr. trgovsko ministrstvo. Ta zveza bi imela tudi svoje medpostaje v Beli peči, v Mojstrani, na Jesenicah, v Lescah, Radovljici, Podnartu in v Kranju ter dve stranski zvezi: jedno iz Kranja v Trzič in Škofjo Loko, drugo v Lesce na Bled. Dalje bi se napravilo v Kranju, Škofji Loki in v Trziču še posebno lokalno omrežje, to pa seveda le v slučaju, da se priglasi zadostno število odjemalcev za lokalno omrežje in se primerna uporaba nameravane interurbanske telefonske zveze približno določi kupčijskim in drugim razmeram. Danes popoldne ob dveh se je v Kranju zastran tega vršilo posvetovanje, pri katerem je g. c. kr. poštni kontrolor Grošelj iz Ljubljane podal potrebna pojasnila.

Lojalno in nesebično. V Ljubljani je otvoril ta teden svojo odvetniško pisarno naš ožji rojak g. dr. Alojzij Kokalj. Kakor vsak advokat, naznanil je to po inseratu tudi v «Slovincu». «Slovenec» je priobčil ta inserat, seveda bo zahteval zato tudi plačilo. Na isti strani pa, kjer se nahaja ta plačani inserat, beremo tudi notico: «Zopet nov odvetnik. V Ljubljani je otvoril svojo pisarno liberalni advokat dr. Alojzij Kokalj.» — Je le v «Slovincu» mogoče.

Zaročil se je g. Edvard Dolenz, veletržec v Kranju in Škofji Loki, z gospico Faniko Matajec, hčerko veletržca g. Ludovika Matajca iz Stražišča.

Županom je bil včeraj teden izvoljen za občino Senčur gospod Matevž Barle. Klerikalci ne morejo preboleti tega poraza. Sedanji župan je dobil sledečo dopisnico: «Naznanja se slavnemu odboru, da ljudstvo ni vedelo, da bodo izvoljeni taki odborniki, kakor so zdaj, in zato ima dr. Suštersič nalogo na Dunaju povedati, kako se je volilo.» Tako torej ima poleg Selc dr. Suštersič zopet priliko v državnem zboru vlado interpelirati, ker se ljudstvo ne pusti terorizirati. O teh zanimivih volitvah prihodnjic kaj več.

Nova klerikalna posojilnica se je — kakor smo že zadnjič poročali — torej vendar ustanovila minulo

nedeljo v Škofji Loki. Načelnikom je bil izvoljen župan zminske občine Luka Dagarin.

Poroka se je izvršila menda brez «da» v Smledniku. Župnik Karlin je poročal dva para. Prva zakonska je vprašal, kakor običajno, se li hočeta vzeti, ter sta potrdila z «da», a drug par je popolnoma prezrl. Tako se zatrjuje po celi fari in, kakor se nam poroča, sta dotična poročenca sama izjavila, da nista rekla «da». Ne čudimo se, da je bilo to mogoče, ker župnik slabo vidi, a da dveh zaročencev ni videl, je vendar čudno. Radovedni smo, če je pozabil zaračunati tudi poroko.

Glas iz občinstva. Na državni cesti pri «Bekseljnu» se nahaja vedno dosti voznikov in tudi potnikov. Tamkaj se križajo pota na Kokro in v Tržič. Tabla se pač nahaja in kaže, katera cesta kam drži, toda v bližini ali nad tablami ni ponoči nobene luči. Če pride kak tujec, se ne ve nikamor obrniti. Nevarnost pa je tudi za domače ljudi, da jih ne povozijo. Zelo umestno bi bilo tamkaj napraviti kako luč.

Dijaški kuhinji v Kranju je poslal v blagi namen g. Peter Majdič, posestnik valjičnega mlina v Celju, 200 kron povodom prevzetja trgovine g. V. Killerja v Kranju, — Za ta velikodušni dar se mu odbor najsrčneje zahvaljuje.

Barnum & Bailey ali I. maškarada telovadnega društva „Gorenjski Sokol“. Kdor se hoče smejeti in zabavati, naj ne zamudi prilike, ogledati si to maškarado, kajti razni klovni, akrobati, jongleurji, kitajci iz himalajskega pogorja, avgusti, pieretke, plesalke, žabe in razne človeške in živalske abnormitete bodo gotovo v največje razvedrilo in zabavo. Trud se bode gotovo izplačal. Saj se ga še najdebelejši in najtanjši človek sveta nista ustrašila ter se ukrcala iz Amerike. Sedaj v Londonu agitirata ter gotovo pripeljeta kakega eksotičnega angleškega lorda seboj. Ker sta med potjo vjela že dokaj opic, jih pripeljeta v razstavo. — Vabila razposiljala so se te dni in ako bi slučajno kdo, ki se želi udeležiti te maškarade, ne dobil vabila, kar je pri množici razposilanih vabil lahko mogoče, naj se osebno ali pismenim potom obrne do društvenega tajnika brata g. Janka Sajovica. Z dekoracijskimi deli v dvorani se prične prihodnji teden.

Epidemija. V Senčurju in v Srednji vasi se je pojavil legar (vročinska bolezen) in se je koncem preteklega meseca začel epidemično širiti. Oblelo je do konca januarija v Senčurju v 10 hišah 18 in v Srednji vasi v treh hišah pet oseb. Dosedaj bolezen ne nastopa prav hudo, a razširila se je hitro. Vzrok temu je okužena voda, katero zajemajo ljudje iz potoka in iz Senčurske luže, ter jo rabijo tuintam za pitno vodo. — Tu imamo zopet nov in živ dokaz, kako potrebno bi bilo takim krajem preskrbeti dobro pitno vodo. No, Senčurjani vsaj hrepentijo po nji, Sredjevaščani in drugi se je pa — branijo! O daljnem teku te epidemije bomo še poročali.

Osebnosti. Pod pokroviteljstvom Njene c. in kr. visokosti presvite gospe nadvojvodinje Marije Valerije stoječe jubilejno cerkveno-stavbinsko društvo v Amstettnu na Nizjeavstrijskem je na svojem občnem zboru izvolilo gospoda Adalberta Queiserja, c. in kr. dvornega tiskarja in dvornega knjigoveza i. t. d. v Amstettnu, radi njegovih velikih zaslug za društvo согласно svojim častnim članom. Gospod Queiser je rodom iz Kranja.

Smrtnonevarno poškodovan. Dne 2. t. m. proti 11. uri ponoči sta se vračala mizarski pomočnik Jurij Hafner in kajzarjev sin Rudolf Pičman s Primskovega iz neke gostilne na Klancu domov. Na cesti sta se začela prepirati. Pičman je udaril Hafnerja dvakrat z neko kroglo na levo sence tako, da je zadnji padel na tla. Ko se je zopet pobral, potegne iz žepa nož, katerega mu zasadi v levo stran vratu in v hrbet. Pičman je padel v nezavest in so ga morali prepeljati domov. Hafnerja pa so izročili okrajnemu sodišču v Kranju.

Glas iz občinstva. Iz Škofje Loke se nam poroča: Že večkrat smo z nekako potrlostjo gledali, kako je na našem pokopališču grobar, ker je izkopal premajhno jamo za mrliča, z nogo tolkel po krsti, da jo je spravil v jamo. Včasih pa denejo krsto po dolgem v jamo, in ker jama za krsto ni dovolj velika, mora tista poševno

ležati v jami. To ni morda en sam slučaj, temveč takim prizorom navzočim biti sme imeli že večkrat priliko. Tako smo tudi pri zadnjem pogrebu videli ravnostisto. Kako mučen je pač prizor za žalujoče, ki spremijo pokojnika k večnemu počitku, to ni treba posebej opisovati. Vsekako pa bi bila sveta dolžnost cerkvene uprave, da enkrat za vselej zabiči našemu grobarju, naj izkoplje krsti primerno veliko jamo, da se ne bode kaj takega nič več pripetilo.

Znamenita poroka. Pred kratkim se je v Škofji Loki vršila zanimiva poroka. Poročila sta se namreč špeh in kolač (Janez Špeh in Marija Kolačeva). Znamenito je zlasti tudi to, da sta bila med svati celo «cesar» in «papež».

Prememba posesti. Marija Johan, zasebnica v Škofji Loki, je prodala svojo hišo poleg nunske cerkve g. Rafaelu Thalerju.

Na Hrušici so dne 30. m. m. ustanovili bolniško blagajno stavbinskega podjetništva E. Groß in drugi. Načelnikom je bil imenovan stavbeni vodja tunela, g. Josip Smolyo. Ta blagajna šteje sedaj 1500 členov.

Jeseniški župnik Ščinkovec je te dni obhajal odhodnico na Jesenicah. Potnik, ki se vozil ravno skozi Jesenice, je čul naslednjo opazko: Potnik na Jesenicah svojemu sopotniku na kolodvoru: «Kaj pa delajo ti duhovni gospodje tukaj?» — Odgovor: «Ščinkovca so požrli!»

Utonil je — kakor se nam poroča — tridesetletni Janez Brgant, rojen pri sv. Lenartu nad Škofjo Loko, v nedeljo zvečer v Sori. Bil je žagar v Dolenji vasi nad Škofjo Loko pri mlinarjevi žagi. Proti osmi uri zvečer se je vračal nekoliko vinjen iz neke gostilne. V ponedeljek jutraj so ga pa našli mrtvega v Sori. Mož je brzkone vsled preobilo zavžite pijače izgubil ravnotežje in se preukcnil v vodo, kjer je storil tako nesrečni konec.

Orožnika sta ga ustrelila. Orožniška patrolja je stikala v okraju brdskem po nekem Rahnetu. Dne 6. februarja t. l. je zasledila pri Trzinu njemu podobnega moža, od katerega je zahtevala, naj se ji izkaže. Ta se je izkliceval na znanje ihanskega župana. Ko so ga tja peljali, je neznanec stekel in ubežal v bližnji gozd. Ko pa se na opetovane klice ni hotel ustaviti, sta dva orožnika ustrelila, in en strel je ustrelil beguna. Pozneje se je izkazalo, da se piše Franc Aleš.

Iz kamniške okolice poročajo, da je pri županovi volitvi za občino Gozd, ki se je vršila 25. m. m., izvoljen županom Lovrenc Urh, ki sedi nepretrgoma že trideset let v občinskem odboru. Svetovalcem sta izvoljena Janez Romšak in Janez Starovasnik. — Pred kratkim je nagloma umrl v gostilni g. Ivana Nastrana v Radomljah graščak g. Viljem Pelikan domov grede s kamniškega sejma. — V Preserju pri Homcu je dim zadušil deklicidvojčici, ker so se vnele cunje pri peči, ko ni bilo nikogar v hiši. Pazite torej na otroke!

Narodna čitalnica v Kamniku priredi dne 15. svečana t. l. v društveni dvorani sijajno maškarado «Kamniško letovišče po zimi».

Brez predsodkov. Brez predsodkov je družba, ki se zbira v kranjskem «Izobraževalnem in zabavnem društvu». Tako vsaj je trdil «Slovenski List» v dopisu, v katerem je bila popisana Silvestrova veselica napominanega društva. V dokaz svoje trditve je brzkone zato tudi poročal med drugim: «Ne malo smeja je pa vzbudil šaljivi govor Jožefa Ošabnega, kakor tudi improvizirani kuplet gosp. Potuška.» Prav gotovo je Jožef Ošabni, t. j. g. prof. dr. Jožef Debevc brez predsodkov, ker si šteje menda v posebno čast, da ga hvalijo v eni sapi z g. I. Potuškom, ki se tako rad po gostilnah in kavarnah pretepa. Brez predsodkov seveda mora biti tudi g. suplent Remec, ker je odbornik izobraževalnega društva, in brez predsodkov «par excellence» je na vsak način g. prof. Evgenij Jarc, ker načeljuje društvu brez predsodkov». In da bi nihče ne dvomil o tej njegovi lastnosti, zato je tudi stopil v odbor «Moškega pevskega društva Kranj», kateremu načelujeta g. lektor Janko Šink in g. dimnikar Rajmundo Potušek in katero je sklenilo na občnem zboru, «da hoče ostati v prijaznem razmerju z »Izobraževalnim in zabavnim društvom Kranj».

Prof. Jarc je tedaj ona rdeča nit, ki veže obe društvu in ki gotovo za to skrbi, da so tudi pevci brez predsodkov. O čislannem gospodu podpredsedniku R. Potušku smo že zdavnaj vedeli, da je brez predsodkov. Kadar je namreč umit in pije liberalno vino, takrat hvali liberalce, dokler se ga ti na kak rahel način ne iznebe, če pa izvršuje svojo obrt, potem seveda kot dimnikar hvali «ta črne». Predsednik velmožni g. Janko Šink je pa pred kratkim dokazal, da je prav čisto brez predsodkov. One dni enkrat je sedel v neki gostilni v izbrani družbi. Pred njim je stal frakelj «ta grenkega». Kar se mu drzne njegov pevovodja sloviti g. organist Mohar nekaj očitati. Gospod Janko pograbi brez predsodkov frakelj in ga spravi v tako nevarno bližino Moharjevega obraza, da se je frakljeva fotografija poznala na licu, vrhutega je pa še «jeruš» brizgnil v oči nekemu drugemu tovarišu, ki je pa neki zastopal mnenje, da je šnops boljši v grlu, kakor pa v očeh. Edino ta slednji ni bil brez predsodkov in zato je prišlo do prepira. In zopet je gosp. Šink pokazal, da ne gleda niti na desno, niti na levo, da je tedaj brez predsodkov. Stresel je nekoga tako močno, da mu je odtisnil vseh pet prstov svoje desne roke v vrat. Mrtev ni bil nihče in konečno so se vsi pobotali, držeč se gesla, da je dobro biti brez predsodkov. In če bo prihodnjič g. predsednik Šink svojega odbornika g. prof. Jarca malo potipal po rožnem licu, potem smo prepričani, da ga Jarc ne bo «pohubal» nazaj, temveč, da mu bo ponudil še drugo stran, ker je globoko verskega prepričanja, pred vsem pa zato, ker je — brez predsodkov!

Zopet novo posojilnico in hranilnico snujeta kapelan in župnik v Smledniku. Vjela sta že nekaj kmetov, ki so pripravljene vstopiti v njuno špekulacijo. Kmete opozarjamo samo na «vzorno» cerkljansko posojilnico.

Gorelo je na Savi pri Jesnicah v skladišču desk in sodov kranjske industrijske družbe. Škoda se ceni na 4000 kron. Gasilna društva z Jesenic, Save in Koroške Bele so pogasila ogenj. Ogenj je povzročil delavec s tlečo cigareto.

Predpustne veselice. Narodna čitalnica v Kranju napravi danes zvečer v svojih prostorih plesni venček. — Bralno društvo v Selcih napravi veselico jutri v nedeljo v prostorih g. Fr. Šliberja. — Plesni venček narodne čitalnice v Škofji Loki se vrši na puštni torek v svojih prostorih. — Strokovni ples bo danes zvečer v gostilniških prostorih g. Ivana Mencingerja v Bohinjski Bistrici. — Gasilno društvo v Radovljici priredi veselico s tombolo jutri v nedeljo v prostorih gostilne g. Vinka Hudovernika. — Rovtarski fantje prirede plesno veselico na debeli četrtek, dne 19. t. m. pri g. J. Jansa na Trati pod Hudičevim gradičem v Begunjah. — Gasilno društvo na Bledu napravi plesno veselico v nedeljo dne 22. t. m. v «Blejskem domu».

Drobiž. Gasilno društvo iz Gorij je dobilo dovoljenje za tombolo s 500 kartami. — V Gabrijah pri Moravčah je umrl znani podobar Andrej Rovšek. — Gosp. Alojzij Krenner, tovarnar v Škofji Loki, je prodal svojo tovarno za sukno v Ljubljani g. Dragotinu Hribarju za 40.000 K. — Jurija Šolarja iz Kroke, katerega že dlje časa pogrešajo, so našli mrtvega v Savi pri Okroglem. — V Zgornjem Bitnu je povila 22 letna dekla Franciška Golob prezgodaj dete, katero je s sporazumljenjem svojega ljubimca zakopala v hlevu.

Križem sveta.

Razne vesti. Kuga v Mehiki se neprestano razširja. V Mazatlanu umrje na dan po 20 oseb. Nad 200 kužnih bolnikov je v bolnišnici. 12 tisoč ljudi je zbežalo iz mesta. Ves promet je ustavljen. — Svojega očeta je obesil in oropal hlapec Runge blizu Hamburga. — Na Ogrskem je v županiji harski nastal glad, ker je lansko leto toča pobila vse pridelke, a kužna bolezen je pomorila svinje. — Zaradi bede je v Tablotu pri Št. Gallenu ustrelil delavec Müller svojo ženo, pet otrok in sebe.

Gospodarske stvari.

Mestna hranilnica v Kranju. V mesecu januarju 1903 je vložilo 491 strank K 136.214·90, dvignilo pa 417

strank K 115.582·43, 9 strankam se je izplačalo hipotečnihi posojil K 15.280.—. Stanje vlog iznaša K 2,989.224·53, stanje hipotečnih posojil K 1,901.748·26 in denarni promet K 366.354·61.

Mestna hranilnica v Radovljici. V mesecu januarju je 204 strank vložilo K 52.228·96, 186 strank dvignilo K 35.612·79; 30 strankam se je izplačalo posojil K 41.928.—, denarni promet K 286.336·45.

Mestna hranilnica v Kamniku. V mesecu januarju 1903 je 179 strank vložilo 45.115·91 kron, 109 strank je dvignilo 29.998·47 K, 14 strankam se je izplačalo posojil K 23.700.—. Stanje vlog K 621.608·38. Stanje posojil K 377.802·21. Denarni promet 126.173·81 kron.

«**Lastni Dom**» se imenuje delavska stavbena zadruga v Celju, ki je dosedaj zgradila že 12 hiš. Meseca januarja t. l. se je vršil občni zbor. Čisti dobiček v minulem letu znaša K 870·28.

Današnji številki je priložen oglas tvrdke: Trgovina z mešanim blagom «Mercur» Peter Majdič, Kranj.

Tederski sejem v Kranju dne 9. t. m.

Prignalo se je 210 glav goveje živine, 6 telet, 27 prašičev, — ovac, — kozlov, — buš, — konj. — 50 kg: pšenice K 7·75, prosa K 7·50, ovska K 6·50, rži K 6·75, ajde K 8.—, ječmena K 7·50, krompirja K 2·30, deteljno seme K 62—65.

Loterijska srečka dne 7. februarja t. l.

Trst: 40 80 79 54 61

Stara štacunska oprava

kakor police in prodajalna miza se kupi. — Prosi se, da se obenem tudi naznani velikost in dolgost.

Ponudbe naj se naslovijo na upravnistvo «Gorenjca». 19—3

Dve meblirani sobi

za samce, vsaka s posebnim vhodom, se takoj oddasta. Tudi hrana je na razpolago.

Kje? pove upravnistvo «Gorenjca».

35—1

Učenca
sprejme Henrik Suttner, urar v Kranju.

177—15

Garnitura

kakor dve postelji, dve mizi i. t. d. se zaradi preselitve po nizki ceni takoj

proda

pri Ignaciju Verglesu, nadmlinarju pri gosp. Tomažu Pavšlarju v Kranju (Lajh).

24—2

Otvoritev vinske trgovine na debelo.

Podpisani uljudno naznanjam sl. občinstvu, da sem otvoril danes v hiši gosp. Alberta Cerarja „pri Kristofu“ v Kamniku na Sutni št. 22

vinsko trgovino na debelo.

V zalogi imam črno, rdeče in belo istrsko vino raznih vrst po najnižji ceni.

Priporočam se posebno gg. gostilničarjem, preč. duhovščini in vsem drugim stanovom, da se o pristnosti mojih vin izvolijo prepričati in me počastiti z obilnimi naročili.

Z odličnim spoštovanjem

J. Gašparini.

V Kamniku, 25. januarja 1903.

20—3

Cenj. gg. ženinom in nevestam!

Priporočam po najnižjih cenah svojo bogato zalogo vseh vrst poročnih prstanov, uhanov, brošk verižic i. t. d., kakor tudi žepnih in stenskih ur, ki so po vsem svetu znane kot najboljše.

Za obilen obisk se priporoča

78-85 **H. SUTTNER**

urur v Kranju.

Ceniki zastoj in franko.

Prešernove poezije

v novi popolni izdaji z življenjepisom, literarno-zgodovinskimi črticami in estetično oceno. — Uredil Anton Aškerc. — Elzevir-izdaja (rudeče usnje z zlato obrezo 3 K, 96-84 po pošti 3 K 20 h.

Založništvo

L. Schwentner

v Ljubljani.

29

Potrjim srcem javljam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naš ljubljeni oče, gospod

Matevž Praprotnik posestnik v Dvorski vasi

danes v sredo, 11. t. m. ob 8. uri zjutraj po dolgotrajni mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče, v 88. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb predragega ranjkega bode v petek, dne 13. t. m. ob 8. uri zjutraj.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v Begunjah.

Ranjki se priporoča v pobožno molitev in blag spomin.

Dvorska vas, 11. februarja 1903.

Anton Praprotnik, gostilničar in posestnik v Radovljici, sin. — Helena, Katarina in Marijana, hčere.

Zahtevajte „Gorenjca“
v vseh gostilnah in kavarnah!

Vabilo na plesno veselico

katera bode v nedeljo, dne 15. februarja 1903

v gostilni „Triglav“

K najobilnejšemu obisku uljudno vabi z odličnim spoštovanjem

31

Josipina Kleinstejn, gostilničarka.

Hiša v Kranju

v Savskem predmestju št. 26 z gostilno na živinskem trgu se prodaja iz proste roke.

Več se izve pri lastniku.

27-1

Trgovski pomočnik

zmožen slov. in nem. jezika, sprejme se s 15. marcem t. l.

Kje? pove upravništvo „Gorenjca“.

26-1

Denarna posojila

izposluje pod jako ugodnimi pogoji in v najkrajšem času **Vinko Jurca**, Kranj št. 148-149.

28-1

Oglas.

Razpošiljatev pristnih domačih vin, in sicer

belo vipavsko po 36 kron 100 litrov

» brisko » 40 » » »

» črno domače » 36 » » »

» Refoško » 44 » » »

pošilja v sodih od 56 litrov naprej proti povzetju.

Anton Lasič

Gorica, ulica Rabata št. 16

Primorsko.

21-3

Za pristnost vin se jamči.

Zaloga „Belske kisle vode“

Vellacher Sauerbrunnen

7-3

pri Albinu Rantu, Kranj, Savsko predmestje.

1 zaboj (50 steklenic) 8 K.

Najboljše strune za citre, gosli in kitare.

Mestna hranilnica

v Kranju

obrestuje hranilne vloge

po 4 odstotke

brez odbitka rentnega davka

5-3

katerega plačuje iz lastnega.

Stanje vlog K 2,989.224-53. Stanje hipotečnih posojil K 1,901.748-26.

„Le Délice“ neprekosljivi papir za svalčice
najboljše cevke za svalčice (cigarete)

32-1

dobivajo se pri gg. **Janku Kocmutu** v Kranju in **Otonu Homannu** v Radovljici.

Advokat

30-1

dr. Alojzij Kokalj

uljudno naznanja

da je otvoril svojo pisarno v Ljubljani

≡ Kolodvorske ulice št. 12 ≡

(Kudovernikova hiša).

Trgovina z železnino „MERKUR“
PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta šte. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedelškega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in strojev; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna, vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode tehtnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter vsega drugega blaga za stabe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje), lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko železne trgovine spadajoče predmete.

☛ Tomazeva žindra, najboljše umetno gnojilo. ☛

* Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev. *

Postrežba točna.

Cene nizke.

189-5

priporoča Iv. Pr. Lampret, tiskar v Kranju.

Kuverte in vizitnice po najnižji ceni

JOS. POGAČNIK

krojški mojster v Radovljici štev. 41

priporoča slavnemu občinstvu

svojo delavnico za izdelovanje

Raznovrstnih oblek

za gospode, uradniških uniform, salonskih, turistiških in kolesarskih oblek, havelokov, površnikov in zimskih sukenj.

Različno blago, in sicer najmodernejše je vedno
23-3 v zalogi.

Stavbinska kleparska dela

vsakovrstna, iz poljubnega gradiva. — Najcenejša izvršitev lesno-cementnih streh in pokrivanja s strešno lepenko ter v to spadajoče poprave z jamstvom najsolidnejega dela. — Zaloga strešnega laka, lesnega cementa in strešne lepenke v najboljših kakovostih. — Strelododne naprave po izkušeni sestavi.

Ustanovljeno 1861.

L. M. ECKER

Ustanovljeno 1861.

LJUBLJANA, dunajska cesta št. 7 in 16.

Vodne instalacijske naprave vsake vrste, napeljava v hiše, zveza z obstoječimi vodovodi, premembe in vsakršne poprave. Zgradba stranišč in kopalnih naprav od preproste do najfinejše izvršbe proti jamstvu primernege, trpežnega dela. — Proračuni na zahtevanje brezplačno. 118-29

Nad 500 različnih vzorcev

Pri nakupu blaga za

Moške obleke

se dobro priporoča

R. MIKLAUC

v Ljubljani, Špitalske ulice štev. 5

ki ima v zalogi vedno najnovejše blago.

O resnično nizkih cenah se vsakdo lahko prepriča.
74-40

Vzorce pošilja na zahtevanje poštnine prosto

Postrežba zanesljivo dobra

Cene jako ugodne

Sl. šolskim vodstvom

na Gorenjskem se udano priporočam za cenjena naročila

šolskih tiskovin.

Z odličnim spoštovanjem

Iv. Pr. Lampret, tiskarna v Kranju.

Blag. gosp.
Gabrijel Piccoli,
lekar,

dvorni založnik Nj. svet. papeža Leona XIII.
v Ljubljani.

Potrjujem prejem steklenice Vaše tinkture za želodec, katero morem najto-pleje vsakomur priporočati, kajti rabim jo že od leta 1878. in zmiraj mi je kot izborna učinkujoče zdravilo služila pri želodčnih in črevesnih boleznih.

Krmin, 13. maja 1897.

Miroslav Leitner,
c. kr. davčni blagajnik.

Z uporabo Vaše izborne tinkture za želodec sem rešen skoro dve leti trajajoče želodčne bolezni ter sem popolnoma ozdravel, kar z lahko vestjo potrjujem in to tinkturo za želodec le priporočam vsem, ki trpe na želodčni bolezni.

Strasoldo (Primorsko), 6. marca 1898.

IV. 170-20

Karel gro. Strasoldo.

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga

97-33

Ivan Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane

šivalne stroje in kolesa

Ceniki se dopošljejo na zahtevanje zastoj.

JOSIP WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

LJUBLJANA, Slomškove ulice št. 4

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.

Žično omrežje na stroj, obhajilne mize, ograje na mirodvoru, obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stólpne križe, štedilnike l. t. d. 81-39

Špecialiteta: valjični zastori (Rollbalken).

Ljubljanska KREDITNA BANKA

Polnovplačani akcijski
kapital K 1,000.000

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

v Ljubljani

Špitalske ulice št. 2.

Zamenjava in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone. Daje pred-ujme na vrednostne papirje. Zavaruje srečke proti kurzni izgubi. Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

Eskompt in inkasso menic. — Borzna naročila.

Podružnica v Spljetu

(Dalmacija).

11-5

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vloženi denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.

Večkrat premiano!

Glinaste peči,
štedilnike, banje
za kopeli, kakor tudi hiše, vaze in
druge glinaste izdelke
v vseh barvah, kipešne in cene
priporoča prva in največja
tovarna
pečij in glinastih izdelkov
August Dreise
v Ljubljani.

75-39

R. LANG, Ljubljana (Kolizej)

tovarna za modroce na peres
in posteljno opravo, saloga
pohištva,

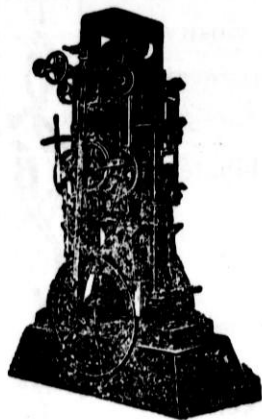
priporoča vsake vrste

modrocev, posteljne uloge, zrcal, podob,
etročjih vozičkov, naslonjatev, poči-
valnikov (sofa, kanape, divan) s
sobno opravo 60-43

po najnižjih cenah.

Cenike s 300 podobami pošlje
zastonj in poštne proste.

Razpošiljanje točno.

G. Tönnies

Ljubljana 76-38

tovarna za stroje, železo
in kovinolivarna

priporoča kot posebnost vse vrste

žage in vse stroje

za obdelovanje lesa, ame-
rikanske turbine, bencin-
motore in parostroje.

C. kr. priv. tovarna strojev, brizgalnic,
kmetijskih strojev, I. moravska mehanična
tkalnica cevi in pasov

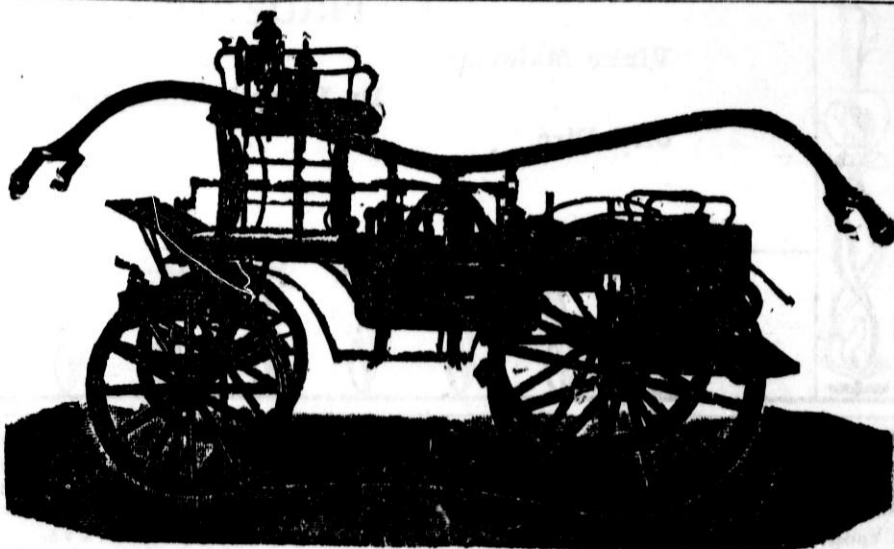
R. A. SMEKAL

v Cechu pri Prostjevu in Smichow-Praga.

Podružnica v Zagrebu, Frankop. ulica 9

priporoča 15-4

slavnim gasilnim društvom, občinam in zasebni-
kom brizgalnice vsake vrste, s patentom proti
smrzlini in s priredbo, da tiste na obe strani
vodo vlečejo in mečejo, parne brizgalnice,
s kojima zamoreta samo dva človeka opravljati
delo — naučba v teku treh dni — ter ne po-
trebujejo izprašanega strojevodjo; dalje vse drugo
gasilno orodje, čelade, pase, sekirice, lestve
i. t. d., kmetijsko orodje in Peronospera-
brizgalnice. — Roba solidna elegantna in ceno.
Plačila po dogovoru.

Podružnica R. A. Smekal v Zagrebu.

Prodaja na debelo!

Prodaja na drobno!

Priznано najboljšo

oljnate barve

smlete s stroji najnovejše sestave, prekašajo
vsako konkurencu po finosti, ki omogočajo z
jako majhno množino pobarvati veliko po-
vršino, razpošilja

po nizkih cenah

Adolf Hauptmann

v Ljubljani

tovarna oljnatih barv, firneža, laka in
steklarskega kleja. 82-37

Ilustrovani ceniki so brezplačno na razpolago.

Andrej Boucon

149-22 LJUBLJANA

Prule (Sredina) št. 18

TOVARNA ZA IZDELOVANJE

VSAKOVRSNIH STOLOV

MIZ ZA VRTOVE

in vseh v to stroko
spadajočih pred-
metov, kise izvršujejo
natančno po naročilu.

Znanja naročila se iz-
vršujejo točno in po najnižjih
cenah.

Ceniki se razpošiljajo zastonj in
frankovano.

Kreditno društvo v Kranju

registrovana zadruga z omejeno zavezo

je pričelo poslovati **dne 1. januarja 1903 v Kranju na glavnem trgu v hiši g. K. Floriana št. 194.**

Uradije se vsak dan ob delavnikih od 9. do 12. ure dopoldne, ob ponedeljkih in smajnih dneh pa tudi popoldne od 2. do 4. ure.

Hranilne vloge se obrestujejo po

4 1/2 %

brez vsakega odbitka ter plačuje „Kreditno društvo“ rentni davek za vlagatelje iz svojega.

Obresti se računajo od 1. oziroma 15. vsakega meseca po dnevu vložitve do 1. oziroma 15. pred dnevom vzdignjenja. Nevzdignene obresti se prištevajo koncem leta kapitalu.

Posojila se dovoljujejo na osobni kredit, zastave in tudi na hipoteke proti primerni obrestni meri.

V upravnem svetu so:

Franco Krenner, podpredsednik.

Janko Majdič, predsednik.

Rudolf Kokalj, pisarniški ravnatelj.

Karol Jäger.

Josip Kovač.

Nadzorstvo:

Vinko Majdič.

Peter Mayr.

Dr. Valentin Štampihar.

Ciril Pirc.

Ivan Rakovec.

Izhaja vsako soboto zvečer, če je ta dan praznik, pa dan poprej. — Velja po pošti prejemana za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni, za četrt leta 1 krono. Za Kranj brez pošiljanja na dom stane za celo leto 3 krone, za pol leta 1 krono 50 vinarjev. Dostavljanje na dom stane za celo leto 60 vinarjev več. Posamezne številke stanejo 8 vinarjev. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se za petitvrsto 10 vinarjev, če se tiska enkrat, 8 vinarjev, če se tiska dvakrat, če se tiska večkrat, pa po dogovoru. Uredništvo in upravnništvo se nahaja v hiši št. 105 nasproti župne cerkve. — Upravnistvu naj se blagovoljivo pošiljati naročnina reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.